

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Nationaal Groeifonds (NGF): Stand van zaken	TELEFOONNUMMER	0639632320
DATUM	06-09-2023	E-MAILADRES	daphne.hubert@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-852987353-36167	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Daphne Hubert	TEAM	ECO
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Schie
BIJLAGEN	Bijlage 1. Overzicht NGF ronde 3		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Op 30 juni 2023 maakte minister Adriaansens (EZK) bekend dat 18 projecten (met een investering van 4 miljard euro) uit de derde ronde van het Nationaal Groeifonds (NGF) zijn gehonoreerd. Net zoals bij eerdere rondes wordt een deel van deze projecten ondersteund door de provincie Utrecht en haar partners in de regio, aangezien zij bijdragen aan de (economische) doelstellingen van de provincie. Met deze statenbrief informeren wij u daarom over de voor Utrecht relevante projecten uit deze nieuwe ronde, maar blikken we ook terug op de voortgang van eerdere rondes. Daarnaast geven we een vooruitblik voor de nieuwe aanvraagronde.

Inleiding:

Achtergrond NGF

Met het Nationaal Groeifonds trekt het kabinet tussen 2021 en 2025 20 miljard euro uit voor innovatieve projecten. Het gaat om gerichte investeringen op twee terreinen waar de meeste kansen aanwezig zijn voor structurele en duurzame economische groei: 1. kennisontwikkeling en onderzoek en 2. ontwikkeling en innovatie. Tot begin 2022 was er ook een derde terrein: infrastructuur. Bij de totstandkoming van het landelijke Coalitieakkoord is afgesproken om deze pijler uit het Nationaal Groeifonds te halen. In eerder aanvraagrondes zijn 38 projecten toegekend, waarvan 2,9 miljard euro is toegekend en 2,8 miljard euro voorwaardelijk is toegekend.

Projecten uit de derde ronde met betrokkenheid (partners) regio Utrecht

De Provincie Utrecht en haar partners (met name Universiteit Utrecht (UU) en de ROM) zijn bij 11 van de 18 projecten uit de derde aanvraagronde betrokken. Deze elf voorstellen kennen een investeringsomvang van in totaal 5,3 miljard euro en een NGF-bijdrage van ca. 2,5 miljard euro. In de bijlage is een tabel opgenomen met alle projecten, de daarbij behorende budgetten en hoe de Provincie Utrecht en haar partners betrokken zijn. In dit stadium is het nog niet mogelijk om een gefundeerde inschatting te maken voor het exacte bedrag wat naar de regio Utrecht vloeit. Omdat voor de meeste programma's geldt dat de middelen voorwaardelijk zijn toegekend en/of dat er slechts sprake is van een reservering. Bij een toekenning onder voorwaarden is de commissie van oordeel dat het voorstel op een aantal punten aantrekkelijk is, en op een aantal punten nog versterking nodig heeft.

Aanvullende voorwaarden zijn bijvoorbeeld het vergroten van de inzet van bedrijven, het betrekken van specifieke organisaties bij voorstellen of het concreter uitwerken van voorgestelde projecten en activiteiten. Bij een reservering is de commissie overtuigd van het belang van het voorstel, maar vraagt zij de indieners om het op een aantal punten nog verder uit te werken, en binnen negen maanden opnieuw in te dienen.

Hieronder zijn de meest relevante projecten uit de derde ronde voor de Provincie opgenomen:

- *Deltaplan Valorisatie*

Het Deltaplan Valorisatie heeft als doel om een sterke impuls aan het Nederlandse valorisatiesysteem te geven, waardoor (wetenschappelijk) onderzoek in de praktijk voor het bedrijfsleven toepasbaar wordt. De ambitie is om vier keer zoveel impact te maken, door twee keer zoveel valorisatie projecten in beweging te zetten en via betere support te zorgen dat er twee keer zoveel projecten succesvol zijn. Vanuit de regio Utrecht zijn de ROM en de Universiteit Utrecht hierbij betrokken. Voor de ROM is het vergroten van de economische en maatschappelijke impact van Nederlandse kennis- en onderzoeksinstituten van groot belang voor de regio Utrecht. De aankomende periode wordt door de partners nader uitgewerkt wat de precieze impact voor de regio Utrecht wordt.

- *Meer Uren werkt!*

Het programma Meer uren werkt! heeft als doel te onderzoeken hoe mensen kunnen worden gestimuleerd om meer uren te gaan werken, Het programma wil zichtbare en onzichtbare drempels wegnemen in de sociale omgeving, bij arbeidsorganisaties en bij deeltijders zelf. Uiteindelijk zal dit moeten leiden tot meer gewerkte uren, een hoger bbp, betere kwaliteit van maatschappelijke sectoren en meer economisch zelfstandige burgers. Het NGF investeert maximaal 75 miljoen euro in het project; dit betreft een voorwaardelijke toekenning van 30 miljoen euro en een reservering van 45 miljoen euro. Het programma richt zich specifiek op het ontwikkelen en implementeren van (nieuwe) evidence based interventies om de arbeidsparticipatie bij deeltijders te vergroten om zo het arbeidsaanbod te vergroten. Future for Work Hub van de UU is penvoerder van dit programma, met Stevinpremiëwinnaar prof. dr. Tanja van der Lippe als aanjager. De regio Utrecht is aangewezen als pilotregio en de Utrecht Talent Alliantie (UTA) is één van de samenwerkingspartners. Samen met de partners kijken wij op dit moment hoe de onderbouwing voor de reservering van 45 miljoen euro ingevuld kan worden, zodat deze middelen kunnen bijdragen aan de versterking van onze regionale arbeidsmarkt. Dit dient uiterlijk januari 2024 bij de NGF-commissie te liggen.

Terugblik en stand van zaken huidige NGF-projecten

Eerder bent u geïnformeerd over de eerste en tweede ronde van de NGF-projecten, waarbij ook is stil gestaan bij de afwijzing van een voorstel in de eerste ronde.¹ Regio Utrecht was bij 15 van de 28 NGF voorstellen uit de tweede ronde betrokken als partner, expert, penvoerder, co-financier of via een steunbetuiging. Bij zes voorstellen was er sprake van directe en actieve betrokkenheid van de provincie Utrecht. Wij schetsen graag een korte stand van zaken van deze lopende projecten:

- *Werklandschappen van de toekomst*

Vanuit het NGF is 26 miljoen euro toegekend aan het landelijke programma Werklandschappen van de Toekomst om in te zetten op toekomstgerichte groene, gezonde en klimaatbestendige bedrijventerreinen. Momenteel wordt verkend welke provincies, waterschappen en gemeenten willen deelnemen. Tijdens de PS-vergadering op 28 juni 2023 is motie 29 “*Werklandschappen van de Toekomst*” aanvaard, welke oproept om deel te nemen aan het programma. Er is ruimte voor zes deelnemende provincie. In het provinciale coalitieakkoord 2023-2027 zijn eveneens ambities uitgesproken om als provincie Utrecht te gaan werken aan het werklandschap van de toekomst. In de financiële paragraaf van het provinciaal coalitieakkoord is voor de komende vier jaar (2024 t/m 2027) 800.000 euro per jaar opgenomen voor de beleidsprioriteit Werklandschappen. De komende periode wordt uitgewerkt welke stappen hier concreet op gezet kunnen worden. U wordt hier later over geïnformeerd.

---

¹ Eerdere voortgangsbrieven zijn te lezen via stateninformatie:

- 2021: [statenbrief tweede ronde Nationaal Groeifonds](#)
- 2022: [statenbrief Resultaten 2^e ronde Nationaal Groeifonds](#)

- *Zero-emissie binnenvaart batterij-elektrisch*
Dit NGF-project ziet toe op de ontwikkeling en uitfasering van een systeem voor laadinfrastructuur langs belangrijke vaarwegen in Nederland voor elektrische scheepvaart door middel van batterijcontainers. Ook in Utrecht is er de ambitie om bij de Container Terminal Utrecht (CTU) voorzieningen voor elektrisch varen te realiseren. Op dit moment bevindt het project zich in fase twee, waar ook een haalbaarheidsonderzoek voor elektrische laadinfra bij de CTU wordt uitgevoerd. De NGF-middelen zijn bedoeld om het systeem op te zetten, maar zijn dus niet volledig dekkend voor de volledige implementatie. Zodra er meer duidelijk is over de haalbaarheid en de benodigde kosten voor realisatie worden de mogelijkheden voor aanvullende financiering en subsidies onderzocht. U wordt daar later over geïnformeerd. De Provincie werkt daarnaast aan een provinciaal netwerk van Clean Energy Hub-netwerk nabij de grote vervoerscorridors van weg en water.
- *Nationale LLO-katalysator*
De nationale LLO-katalysator gaat over het geven van een impuls aan een leven lang ontwikkelen (LLO) in Nederland. In de regio Utrecht is er een consortium gevormd bestaande uit UU, HU en ROC Midden Nederland. Deze partijen werken aan een gezamenlijke aanvraag, die medio oktober gereed moet zijn, voor zowel bouwsteen twee (stimuleren van LLO Oplossingen voor transities) als drie (professionaliseren van onderwijsaanbieders). De eerste call gaat over energie- en grondstoffentransitie. Voor afgelopen zomer zijn verkennende gesprekken gevoerd met bedrijven in de regio. Focus van het Utrechtse consortium wordt de grondstoffentransitie. Bij het consortium is ook betrokkenheid vanuit de UTA. De UTA participeert doorlopend met als doel om een regionaal ecosysteem voor LLO te ontwikkelen dat zelfstandig en structureel inzicht genereert in de behoefte van de markt om daarop vraaggericht onderwijsaanbod te ontwikkelen.
- *Opschaling PPS in het beroepsonderwijs (Katapult)*
De NGF-aanvraag Opschaling PPS'en is goedgekeurd in de tweede ronde van NGF. Een Utrechts consortium genaamd "Gezonde Leefomgeving Utrecht Kennisconsortium (GeLUK)" heeft op basis van deze goedkeuring een regionale propositie ontwikkeld. Dit consortium is door de Utrecht Talent Alliantie (UTA) en de ROM Utrecht Region ondersteund, hierover bent u eerder geïnformeerd in de halfjaarlijkse update over de UTA.² Dit Utrechtse consortium richt zich op het versterken van de samenwerking tussen kennisinstellingen gericht op het (her)inrichten duurzame leefomgeving Utrecht vanuit vijf verschillende living labs. Van daaruit bouwen ze aan een innovatie- en skills-ecosysteem waarin kennis- en onderwijsinstellingen, publieke en private partijen, studenten en burgers samenwerken aan innovatie en opleiden van vakbekwame professionals voor (her)inrichten van de Utrechtse leefomgeving (stad en buitengebied). De verleende Rijkssubsidie aan regio Utrecht bedraagt 7,2 miljoen euro.
- *Oncode Accelerator (voorheen Oncode-PACT)*
Het doel van Oncode Accelerator is om een infrastructuur op te zetten met innovatieve modellen en methoden waarmee effectieve kandidaat-kanker medicijnen sneller en goedkoper ontwikkeld worden voor specifieke patiëntengroepen. Hierdoor trekt het project investeringen aan en brengt het nieuwe medicijnen die preciezer en eerder werken bij de juiste patiënt. Dit verbetert de kwaliteit van het leven van kankerpatiënten en versterkt het toekomstige verdienvermogen van Nederland. Voor dit project is in 2022 325 miljoen euro toegekend uit het NGF. Het consortium Oncode Accelerator heeft een eerste beschikking ontvangen in eind 2022. De samenwerkingsovereenkomst wordt op dit moment verder uitgewerkt. Dankzij NGF-financiering gaan meer dan 30 publieke en private partners hiermee aan de slag, waarvan bijna de helft is gehuisvest in de regio Utrecht. Het programma wordt gecoördineerd door een samenwerkingsverband van zes partijen. Drie van deze partijen (UMC Utrecht, Prinses Máxima Centrum en Stichting Oncode Accelerator) zijn gehuisvest in de regio Utrecht. De helft van de NGF-subsidie voor het opzetten en innoveren van de infrastructuur (160 miljoen euro) landt bij Utrechtse partners, die dat bedrag matchen. Daarnaast is de verwachting dat een deel van de middelen die gereserveerd zijn voor de validatie van de geïnnoveerde infrastructuur in de Utrechtse regio zal landen.

---

² De Statenbrief Voortgang Utrecht Talent is te lezen via [stateninformatie](https://www.stateninformatie.nl).

- *RegMed XB*
RegMed XB (regenerative medicine crossing borders) is een internationaal samenwerkingsinitiatief in regeneratieve geneeskunde (RG). Daarin werken wetenschappers, bedrijven, gezondheidsfondsen en overheden samen aan therapieën voor chronische ziekten, zoals nierziekten, diabetes, hartfalen en artrose. RegMed XB verbindt RG-topclusters in Nederland (Leiden, Utrecht, Brabant en Limburg) en Vlaanderen (Leuven). Vanuit de regionale overheden behoort de provincie Utrecht tot de founding partners, samen met de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Limburg. Eén van de pijlers van RegMed XB is de bouw van een landelijke RG-pilotfabriek die bedrijven en onderzoeksinstituten ondersteunt bij het ontwikkelen en valoriseren van nieuwe RG-therapieën, productietechnologie en productiediensten. Vanuit de eerste NGF-ronde is er 56 miljoen euro toegekend voor de bouw, inrichting en bemensing van de RegMed XB Pilotfabriek in de verschillende regio's. Er worden op dit moment vijf pilotlijnen gerealiseerd (zowel de faciliteiten als de bemensing) en de eerste projecten zijn al van start gegaan. Eén daarvan betreft het Innovation Center for Advanced Therapies (ICAT) in het UMC Utrecht. Er zijn in het eerste jaar acht nieuwe banen gecreëerd binnen het ICAT. Bij de realisatie van de infrastructuur is een team van 45 mensen actief.

- *Toekomstbestendige leefomgeving*
Dit NGF-programma investeert in onderzoek en innovaties die zich richten op toepassing van bouwmaterialen die circulair zijn of (gedeeltelijk) gemaakt van biograndstoffen zoals stro. Ook wordt er geïnvesteerd in het verminderen van het tekort aan technisch personeel en is er aandacht voor het gebruik van digitale technologie en industrialisatie van het bouw- en renovatieproces. Met deze NGF-aanvraag is 100 miljoen euro gemoeid. Het programma levert een bijdrage om bestaande gebouwen op een duurzame manier op te knappen en nieuwe gebouwen van duurzame materialen te bouwen. Utrechtse initiatieven die een impuls krijgen door de deelname van de provincie zijn DigiC en het Utrechts renovatiecentrum. DigiC is een programma dat draait om digitalisering in de circulaire bouwsector, waaraan gewerkt wordt door ROM Utrecht Region. In het Utrechts renovatiecentrum, van onder andere Hogeschool Utrecht, wordt gewerkt aan scholing van (toekomstige) werknemers, het delen van kennis en het stimuleren van bovenregionale samenwerking. Op dit moment worden de voorbereidingen voor de start van het programma afgerond, zoals het opstellen en ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst, de formele subsidieverleningen van RVO en BZK aan de consortiumpartners en voorbereiding van de start van de uitvoering van de deelprojecten. Naar verwachting zal het programma eind 2023 van start gaan.

- *CIIC (Creative Industries Immersive Impact Coalition)*
Het doel van CIIC is om samen en proactief in te grijpen om de publieke belangen in de derde grote digitale transitie te waarborgen. Meer dan 120 deelnemers afkomstig uit de creatieve sector, kennisinstellingen, onderwijs, industrie, evenementen, media en cultuur geven via CIIC hun steun aan dit gezamenlijke ingrijpen. CIIC bouwt voort op hun ontwerpkracht en het publieksbereik en stelt hen in staat de groei van content voor Immersive Experiences in Nederland te realiseren. Immersive Experiences (IX) worden gezien als één van de drijfveren achter de derde grote digitale transitie, die een grote weerslag zal hebben op ons dagelijks leven, ons werken, leren en recreëren. Het CIIC-voorstel adresseert de knelpunten die een Nederlandse koppositie in IX bedreigen: een tekort aan toepasbare kennis en methodiek; tekort aan human capital; een nog gefragmenteerd ecosysteem en daarmee ook een tekort aan projecten waar kennis, human capital en samenwerkingsverbanden opgebouwd worden. De ROM Utrecht Region heeft hier samen met Dutch Game Garden een bijdrage aan geleverd.

Vervolgprocedure/ voortgang:

De afgelopen kabinetten hebben in het NGF geïnvesteerd, maar ook omgebogen. Zo heeft het afgelopen Coalitieakkoord de pijler infrastructuur (6,7 miljard euro) uit het fonds gehaald. De nieuwe verkiezingen in november en het daarop nieuwe Regeer- of Coalitieakkoord kunnen daardoor impact hebben op toekomstige NGF-projecten en aanvraagrondes. Terwijl de urgentie voor de projecten niet afneemt.

Het Nationaal Groeifonds bereidt momenteel de volgende indieningsrondes voor. De eerstvolgende ronde opent naar verwachting in het najaar van 2024. Net zoals in eerdere rondes zal er speciaal aandacht worden gevraagd voor human capital, valorisatie en internationale samenwerking. Aankomend najaar zal hierover door het ministerie van EZK nader gecommuniceerd worden. Ondertussen werken verschillende partijen in de regio Utrecht al aan mogelijke proposities voor de vierde aanvraagperiode. Deze sluiten aan bij de economische pijlers van de

provincies en het nieuwe coalitieakkoord. De komende periode blijven we met regionale partners, onder coördinatie van de ROM, afstemmen over de regionale inzet op het NGF. Twee initiatieven willen we alvast graag benoemen:

- *Human Capital Fonds Nederland (HC-NL)*

De provincie Utrecht is aanjager in het consortium HC-NL om regionale fondsvorming voor scholing, ontwikkeling en begeleiding van de beroepsbevolking verder te faciliteren door het opzetten van een landelijke structuur. Dit is al aangekondigd in de voorjaarsbrief over de voortgang van de UTA.³ In de periodieke voortgangsbrief UTA wordt u verder geïnformeerd over de kansrijkheid van een NGF-projectvoorstel.

- *Energiehubs*

De provincie Utrecht werkt samen met Stedin en gemeenten aan de realisatie van energiehubs. Een energiehub is een slim gestuurd, decentraal energiesysteem waarin verduurzaming van het energiesysteem voor een gebied mogelijk wordt gemaakt en tegelijk het bovenliggende energiesysteem wordt ontlast en/of versterkt. Op korte termijn zorgt zo'n hub ervoor dat bedrijven, ondanks netcongestie, kunnen blijven verduurzamen en activiteiten kunnen uitbreiden. Op langere termijn kan het investeringen in de infrastructuur beperken, zorgen voor een robuuster systeem en een verdienmodel opleveren voor bedrijven omdat ze zelf (een groter deel van) hun energie op gaan wekken. Een deel van de ondersteuning, juridische randvoorwaarden en technische oplossingen om een aantal (kleinere) energiehubs te realiseren is of komt de komende tijd beschikbaar. Hier wordt binnen het huidige programma energietransitie aan gewerkt. Voor de financiering van innovaties die nodig zijn voor de langere termijn en de realisatie van enkele grootschalige en dure testomgevingen wordt, zoals is aangekondigd in de Update pijler innovatie programma energietransitie vorig jaar⁴, gewerkt aan een Groeifondsaanvraag.

Tot slot

Uit het overzicht in deze brief blijkt dat de regio Utrecht volop inzet om de kansen die het Nationaal Groeifonds biedt te benutten. De komende periode informeren wij u nader over relevante ontwikkelingen bij projecten waar de provincie Utrecht direct bij betrokken is.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

---

³ Eerdere voortgangsbrieven zijn te lezen via [stateninformatie](#).

⁴ Memorandum is te raadplegen via [stateninformatie](#).